

CHP'NİN PROGRAMI

Genel Başkan
Behice BORAN

-Kasım'ın son günlerinde yapılan CHP Kurultayı bu partinin daha önceki kurultaylarından ayrı bir önem taşımıştır. Kabul edilen yeni program ile «demokratik sol» anlayışın sistematikli oluşturulmak ve bu çerçevede içinde partinin hedefleri, bu hedeflere götüreceğine inanılan stratejisi saptanmak istenmiştir. Yeni tüzük ile de CHP'nin bu programı gerçekleştirme doğrultusunda çalışabilecek bir parti yapısına kavuşturulması amaçlanmıştır. Bir de partinin yerel kongreler ve Kurultay sonucu ortaya çıkan yapısal bileşimi var ki, o da bir sorun. Bu yazıda sadece CHP'nin yeni programı üzerinde duracağız, tasarı halindeki metni ele alarak.

CHP'nin «ortanın solu» politikasını ilân edişinden bu yana görüşlerinde vardığı ve bu yeni programı ile resmen siiceline geçirdiği aşama, siyasal/ekonomik, ve dolayısıyla da sosyal, sorunların temelinde üretim araçlarının mülkiyeti sorununun yattığının fark ve kabul edilmiş olmasıdır. CHP «halk iktidarı» nı oluşturacaktır. Ne var ki, ekonomik güce sahip olmayan halk, siyasal güce sahip olamaz, iktidar olamaz. Ekonomik gücü ise, sadece «hakça gelir dağılımı» ile halkın daha yüksek gelir düzeyine, daha «gönengli» (refahlı) yaşam düzeyine kavuşturulması sağlanamaz. Halk, üretim araçlarının mülkiyetine sahip olmalıdır. Bunun için üretim araçlarının mülkiyeti halk arasında yaygınlaştırılmalı, yoğunlaştırılmalıdır. Halkın politik iktidarı halkın bu ekonomik gücüne dayandırılacaktır.

Programın dayandırıldığı temel görüş budur. Programda toplumun çeşitli alanlarına ve sorunlarına ilişkin olarak tüm söylemler, ileri sürülen öneriler, savunulan tezler hep bu temel görüşten kaynaklanmaktadır, ona ilişkin olarak biçimlenmekte, anlam kazanmaktadır.

ÜÇÜNCÜ YOL YOKTUR

CHP'nin böyle bir görüş ve buna dayanan böyle bir programla ortaya çıkışının nedeni ve amacı ise, «kapitalizm mi? Sosyalizm mi?» ikili sorusundan kurtulmak, bir «üçüncü yol» aramak ve bulmaktır. Program, bulduklarını sandıkları bu «üçüncü yol» un hikayesidir. «Üçüncü yol» arayışları ve bulma iddiaları tüm sosyal demokrat partilerin, 2. Enternasyonal «sosyalist» lerinin temel niteliğidir.

Oysa içinde yaşadığımız çağda iki temel toplum sistemi vardır : kapitalizm ve sosyalizm.

Her iki sistem de somut toplumlarda biçimsel çeşitlenmeler, değişiklikler gösterir; kapitalizm öncesi aşamadan kapitalizm veya sosyalizm doğrultusunda değişip gelişen toplumlar vardır; bunlar ara evrelerin bocalamalarını, zikzaklarını veya sosyalizme doğru emin adımlarla ilerleme çabalarının deneylerini sergilerler. Ama «kapitalizm mi, sosyalizm mi?» temel alması (alternatifi) geçerliliğini ve gerçekliliğini korur. Bir üçüncü yol ve üçüncü toplum sistemi yoktur. CHP programı geri kalmış ülkeler için kapitalist gelişme yolunun kapalı olduğunu kabul etmektedir. «Kapitalist yoldan gelişmiş ülkelere o yoldan erişebilme olanağı kalmamıştır artık» (Program, s. 41). Ama CHP'nin benimsediği yol, bilimsel sosyalizmde «kapitalist olmayan yol» diye nitelenen yol değildir. «Kapitalist olmayan yol», geri kalmış ülkeleri kapitalist aşamayı atlayarak, veya o aşamaya girmişlerse, kapitalizmi geliştirmeyi atlayarak sosyalizm doğrultusunda geliştirecek ve sosyalizme varacaktır yoldur. CHP programı ise sosyalizmi hedef almamakta, tersine ona bir alması aramakta ve bulduğunu sanmaktadır. Hedef alınan «sanayi top-

lumu» dur. Bu ise «kapitalizm mi, sosyalizm mi?» sorunun ortadan kaldırmıyor. «Sanayi toplumu» ya kapitalist, ya sosyalist oluyor. «Düzen değişikliği» deyip hedef olarak «sanayi toplumu» nu ileri sürmek, düzen değişikliği sorununa çözüm, cevap getirmiyor.

HALK KESİMİ - HALK KAPİTALİZMİ

CHP programının savunduğu kooperatifçilik ve «halk kesimi» de sorunu çözmez; yani, sanıldığı ve inandırılmak istendiği gibi kapitalizmden de, sosyalizmden de ayrı bir «üçüncü düzen» getirmiyor. İçine kooperatifçiliği de alan «halk kesimi» kapitalizm çerçevesini aşmıyor. Bu, gelişmiş kapitalist ülkelerde çoktan ortaya atılıp tartışılmış olan «halk kapitalizmi» tezinden başka bir şey değildir. «Halk kapitalizmi», «halk kesimi» gibi tezlerin can alıcı noktası, küçük tasarruf sahiplerinin eline verilecek hisse senetlerinin söz konusu üretim araçları üzerinde ne derece gerçek mülkiyet hakkı, yetkileri sağladığı sorundur. Hisse senedine sahip olmak, kardan miktarı belirsiz, karmaşık muhasebe operasyonlarıyla miktarı değiştirilebilen bir pay almaktan öte bir «mülkiyet hakkı» sağlamadığı, sağlanıyacağı çoktan saptanmıştır. Küçük tasarruf sahiplerinin paralarını kendi yörelerinde küçük işletmelere yatırdıkları hallerde bunların o işletmelerin yönetimine, denetimine, çalışma şartlarının ve üretim politikasının saptanmasına katılabilirliklerinin sağlanabileceği düşünülebilir. Ama «sanayi toplumu» na, hele «sanayi devrimi» nin «de ötesindeki ve çağdaş uygarlık düzeyinin üstündeki üretim biçimine ve ilişkilerine» (Program s. 18) bu çeşit küçük işletmeler halindeki sanayileşme ile geçilemeyeceği açıktır.

(Devamı 4. sayfa)

ADANA İL ÖRGÜTÜ 1. KURULUŞ YILDÖNÜMÜNÜ "ŞİLİ HALKIYLA DAYANISMA GÜNÜ" OLARAK KUTLADI

Adana İl Örgütümüz 11.11.1976 günü 1. Kuruluş Yıldönümünü "Şili Halkıyla Dayanışma Günü" olarak kutladı.

Gece, Şili ve Partimizin bayraklarıyla donatılmış il binasında yapıldı. Örgüt üye, aday üye ve sempatiçilerinin yoğun çabası ile konuklara 2 saatli aşkın bir program sunuldu.

Geceye İl Başkan'ın açış konuşmasıyla bağlandı. İl Sekreteri, Şilide Halk Birliği döneminin, faşist darbeyi ve nedenlerini, darbe sonrası durumu anlatan ayrıntılı bir konuşma yaptı. Daha sonra partili arkadaşlar, Pablo Neruda'nın yaşam öyküsünü, şiirlerini ve devrimi ozanlardan bazı şiirleri sundular.

İkinci bölümde Şili Halkının gelişen devrimi süreci içindeki yerini, Şili ve Dünya Halklarının dayanışmasını, emperyalizmi ve faşizmi Şili Halkının, ülkesinden sökülüp atacağı dile getiren «Yaşasın Şili Halkı» adlı dokuz bölümlü şiir koro tarafından gösteri ve sayılarla sunuldu. Daha sonra Alend'e'nin son konuşması, Şiliden görüntülerli aktaran sayılarla Türkiye seslendirildi.

Üç büyük ilimide düzenlenen «Şili Halkıyla Dayanışma Geceleri»nin yansıması, yerel örgütlerimiz de, bir yandan bu gecelerin başarılı olması için en yakın yerdeki geceye tüm güçleriyle katkıda bulunduğuları gibi, bir kısım yerel örgütlerimiz de kendi olanaklarıyla bölgelerinde «Şili Halkıyla Dayanışma» ya güç kattılar.

Adana İl Örgütü, Şili Halkıyla Dayanışma» gün ve bölgesel sorunların dile getirildiği geceye ilgili olarak bir basın bildirisi yayınladı. Bildirinin bir bölümünü aktarıyoruz :

«Geçtiğimiz bir yıl içinde toplum gerçeğimiz pek bir şey değişmedi. Egemen güçler MC'de somutlaşan siyasal iktidarı aracılığıyla baskı ve terörü sürdürdü; sokak ekinleriyle; taşlı-sopalı, zincirli saldırılar kınayıldı.

Giderek artan baskı uygulamaları demokratik kurulusları yoketmeye, işçi sınıfının sindirmeye, devrimcileri yitirmeye hazla yöneldi.

Egemen sınıfa bağımlı basın herşeyi kapattı, yalanla şişirilmiş haberlerle işletti rotatiflerini. Halkımızın yalanla beslemeye ve uyutmaya, hayali «kalkınma hamleleri» ve «büyük Türkiye» edebiyatı geniş emekçi kitlelerin yoksulluğunu gizlemeye yöneldi... Basını buydu, radyosu buydu, televizyonu buydu...

Geçmişten devralınan kötü miras geçtiğimiz son bir yılda da sürmüş ve ekonomik baskılar alabildiğine artmış; rüyet, adam kayırmı; halkımızın sırtından «geçmiş milyo-

nerler» yaratma girişimleri ve yolsuzluklar diziyle iyice kabarmıştır.

Temel hak ve özgürlüklere saldırı artmış, MC'nin yasa tanımaz tutumu toplumumuzun tüm kesimlerinde açığı kıstırmıştır.

— Öğretmen ve öğrenci dernekleri kapatılmış,

— İşçiler memurlaştırılmış, memurlar üzerinde baskı artırılmış,

— İşçilerin sendikal hak ve özgürlükleri hiçe sayılmış,

— Danıştay kararları uygulanmamış,

— Öğrenciler üzerinde faşist komando saldırısı açıkça desteklenmiş,

Kırsacı kıym, baskı ve terör uygulamaları geçen bir yıl olmuştur geçtiğimiz son bir yıl.

MC iktidarı ekonomik bunalımı halkın sırtından indirme yolları aramamış, tam tersine halkın daha da yoksullaşması için ne varsa yapmıştır. Bu nedenle, MC'nin nefes almadık için «Serbest Bölge» kurma girişimi de sonuçta halkımızın çıkarlarına karşı bir yönelişti. Çünkü emperyalist tekelci sömürü «serbest bölge»lerden didilinceye kazanç sağlayabilmektir.

MC'nin serbest bölge girişimi kesinlikle kazanır mı olur?

— Bu bölgelerde yasalarımız geçersiz olacaktı.

— Bu bölgelerde vergi uygulaması hakkımız olmayacaktı.

— İş Yasası ile ilgili hükümler geçersiz olacaktı.

— Sendikal haklardan ve sendikal özgürlükten, hukuk ilkinin yasa uygulamalarının vazgeçilimi olacaktı.

Kırsacı, «serbest bölge» tekelci sermaye için «dikensiz gül bahçesi» olacaktı. Yalan vatan topraklarını bir bölümü emperyalist sömürü alanı olarak tekelci sermayenin hizmetine sunulacaktı.

Bir yıl halkların yaşamında çok kısa bir süredir. Ama Partimiz bir yıl içinde çok şeyler yaptı, gelişmeler kaydetti, örgütlenme alanını genişletti, şifalarını sıkıştırdı.

Dünya işçi sınıfı ve emekçi halklarla dayanışma doğrultusunda önemli adımlar attı. Partimizin Şili halkıyla dayanışma günleri düzenleyerek uluslararası dayanışmanın en güzel örneklerini sunmaktadı.

Bir Adana İl Örgütü olarak 1. Kuruluş günümüzü Şili Halkıyla Dayanışma Günü olarak anmayı işçi sınıfının uluslararası birliğine inanımızın bir gereği sayıyoruz. Tüm Dünyada sürdürülen Şilinin kurtuluşu dayanışmasına katkımız olabilir bundan işçi sınıfımız ve emekçi halkımız adına onur duyuyoruz.

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ
Üye Kimlik Kartı

Ad ve Soyadı	K. A. Yılmaz
Doğum Tarihi	15.05.1945
Doğum Yeri	Adana
Resim	
İmza	K. A. Yılmaz
Doğru İmza	
Ayık Adı	K. A. Yılmaz

CEZMİ YILMAZ VE HALİL PELİTÖZÜ'NÜ ANIYORUZ

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ
Üye Kimlik Kartı

Ad ve Soyadı	Cezmi Yılmaz
Doğum Tarihi	25.05.1945
Doğum Yeri	Adana
Resim	
İmza	Cezmi Yılmaz
Doğru İmza	
Ayık Adı	Cezmi Yılmaz

Cezmi ve Halil'in üyest oldukları Kadıköy İlçe Başkanı Yüksel Birdal'ın ağzından :

Cezmi ve Halil'i 10 Ekim 1975 Cuma geçesi tanıdım. O gece, Parti'mizin seçime ilgili son afişlerini yapıpıracaktık. Ertesi gün seçim yasağı başlayacaktı.

Kadıköy İlçe Örgütü, yedi kişilik kurucu kurulla daha yeni görevle başladığı için, yeterli bir ilçe lokalizmi yoktu. Yönetim Kurulu birkaç sempatiçianla birlikte bir kahve- de toplandı. Nerele ne kadar afiş yapıpıracaklarını kararlaştırdık.

Biraz sonra koca, fuca ve afişlerimizle görevle başladık. Eski adeta birbirleriyle yarış ediyorlardı. Zevkle, negeyle, yorulmadan fuca kullandılar. Karşındakilere bile, «Türkiye İşçi Partililer elhak çok güzel afiş- leme yapıyor» dedirtcek şekilde Kadıköy'ün her yerini afişlerimizle donattık. Hem afiş yapıştırdık hem sohbet ettik.

Birkaç gün içinde yeni ilçe lokalini kirala- dık, masa sandalye aldık. O günlerde, Kartal İlçesindeki arkadaşlar, ilçemize üç işçi arkadaş getirdiler. Kadıköy'de çalıştı- rılan işyerinde sendikalaşması kalkıştırdı için istenmişler. İşyerinde 38 işçi çalış- ırmıştı, patron 9 kişiyi işine son vermiş. Kadıköy'de ilçemizin işçileri bilmediklerin- den Kartal'a girmişler. Mücadelelerini nasıl sürdürecekleri gerektiği konusunda yardım istiyorlar.

Fabrikadaki işçileri, işkolundaki DİSK'e bağlı sendikaya üye kaydedilmeleri ve işten atılmaları tekrar alınması konusunda göste- recikleri dayanışma bakımından aydın- latmak üzere Cezmi'yi görevlendirdim.

İki gün sonra 38 işçinin 36'sının ilçe- de toplanmışlığı duyuruna hayret ettim. Kız - erkek - genç - ihtiyar hepisi. Cezmi'yi büyü- lenmiş gibi dinliyorduk. Atılan arkadaşlar yalnız bırakılmamalıydı. Patrona gücümüz gösterilemeliydi. Sendikalaşıp, hepimiz bir yumruk gibi patronun karşısına dikilmeliydik. Eğer patrona laiyk olduğu cevap veril- meye yarın kimlerin atılacağı belli olmaz- dı. Kızı sürede hepisi sendikaya üye oldu- ru ve toplu sözleşme karşısına bulundular.

Hepsi isten çıkına ilçeye koşup Cezmi'nin sohbetini dinlemeye can star oldu. Onlarla yaptığı sohbetleri anlatırken çocuklar işçi sevinçliydi.

Okulları, uzun süreden beri kapalıydı. 1 Aralık Pazartesi günü açılacak. Cezmi ve Halil, laboratuvarı derslerine gireceklerdi. Bir yıl yandan da Tekel Bir fabrikamızda işçi olarak çalışıyor. En son 30 Kasım Pazar günü, ilçede uzun uzun sohbet ettik. Bir hafta önce Partimizin Merkez Yönetim Ku- rulu tarafından yayınlanan, öğrenci gençlik- le ilgili bildiriyi önden geçtik:

«Öğrenci gençliğin bilinçlenmiş, politik- leşmiş kesiminin büyük çoğunluğu 12 Mart döneminde ve o dönemden deneyimlerin yararlanarak hesaplaş - eylem-lerle, anı- alı- hları çıkışları devrimci mücadeleden yürü- tülmeceğini, sonuç alamayacağını anmış- görünmektedirler. (...) Yalnızca, öğrenci- si kesiminde küçük bir azınlık olan, ancak güdükleri desteklen çüret olan sağcı faşist- güruhların sıtışı zorbalıkları vardır. Bu durum ilercil kesimi nefes mufassasına in- imekte, saldırılarına karşı başarılı ola- bilmek için aynı mücadele araçlarını kullan- mağına yaramaktadır. (...)

«İlrcil, devrimci gençliğin hedef ve iş- leri, gençlik üzerinde oynanan oyunun göz- leri önüne serilmesine yönelik olmalıdır.

«Savasta, düşmanın istediği yerde ve kö- şullarda meydan muharebesi verilmesi dü- şülmelidir. Gerektiğinde geri de çekilenebi- lir. Çünkü amaç, her ne pahasına olursa ol- sun düşmanın istediği koşullarda savası ka- bul etmek değil, sonunda savası kazanab, düşmanı kesin olarak dışı getirmektir.»

«Faşistler teccit edilebilmek için büyük öğrenci kitlelerini onlara karşı birleştirme- gerekemektedir. Utunulmamalıdır ki, en et- kin mücadele aracı, disiplinli, birleşik kitle hareketidir.»

Cezmi ve Halil arkadaşlar, gerçek bir Partili olarak bu bildiriyi hayata geçirme uğraşı içindeydiler. Mücadeleyi ünveniste- nin dar alanı içine hapsetmek istemeyenleri onurlandırmak için, Yürün okulunda dik- katli olmaları tekrar hatırlatarak kendile- rini uyardılar. Bir arak, aşkımızla ilçede yalnız başımıza oturmuş, Cezmi arkadaşın yönetim kurulu üyesi olmasının Partiyeye ne büyük gelişme sağlayacağını düşünürken, Tiyatro Kültür Derneği'nden bir arkadaş gel- di :

— «Haberin var mı, bugün Şilide iki devrimcileri daha öldürmüşler.» dedi.

Birden :

— «Yaspa! İsmadı bizim Partili arka- daşlar da okuyor. Ösürümeli biliyormusun?»

diye sordum. Gitti. Terimin gatalesinin ar- kası baskısını getirdi. Bircinin sayfada Cezmi ve Halil'in resimlerini görünce, beyininden vurulmuş gibi oldum.

«Olamaz! Olamaz!» diye bağırarak il- çeyi kapattım ve ile gittim.

Arkadaşlarımızın ölüsünden bile korkan iktidar, polisleri vastasıyla Halil'in cenaze- sinin gize Adana'ya kaçtırtı. Cezmi'nin ce- naze töreninde ise, arkadaşlarına karşı son görevlerini yerine getirmek isteyen devrim- cilere önce copla saldırıldı, durdurulması- panzerlerden ateş açılarak üzerlerine yürün- dü. Evlerden toplananlar coplarla dövülerek

polis arabalarına götürülürken, panzerler- den «izi kıza boyayacağız» diye bağrıldı. tan sonra, kalabalık üzerine kırmızı boya, sıcaş su, gaa ve sı bombaları atıldı.

Pek çok sayıda arabanın parçalandığı, bir çok dükkân ve kahvenin camlarının kır- ıldığı olay yerinden kurtulabilen Partili ar- kadaşları birlikte mezarlığa kadar giderek, Genel Başkanımızla birlikte saygı duruşunda bulunduk. Genel Başkanımız Behice Boran, polisin parçaladığı cenelerden toplanan bir demet çiçeği Cezmi arkadaşımızın mezarına bıraktı.

Mezarlıkta, beni yakalayan polisler, «hü- viyet tesbiti yapacağız» diyerek Gayrette- pe'ye götürdüler. Cami civarından coplayarak yakalayıp getirdikleri yüzün üzerindeki ar- kadaşın bulunduğu hücrelerden birine hap- settiler.

Faşistlerin oyunlarına gelinmemesi öğütleyen Türkiye İşçi Partisi'nin olayların tertipçisi olarak suçlayıp, kitlelerin gözünde suçlu duruma düşürmeye planlıyorlardı. Bu, beş gün hücrede yataarken Vali, «yakalanan öğrencilerin üzerinde üç tabanca ile sopa, demir çubuk ve zincir bulundukunu» söyle- miş. Polis, İşçileri Bakanlığınca sunduğu rap- orda : «Olayların önceden düzenlendiği, Cezmi Yılmaz'ın cenazesinin aliest tarafın- dan, tören yapmak isteyen öğrencilere ve- rilmemesi karşısında çatışmanın çıkardığı, grupların camamen bir örgüt tarafından idare edildiğini» belirtmiş.

Ama bütün bu olaylar boşa çıktı. Savaş- lık, verdiği «takipsizlik kararı»nda şöyle di- yordu :

«Aleyhlerinde kamu davasının açılması, ni haklı gösterecek bir delil ve ekame mev- cut olmadığı gibi, olayın oluşu mekane de- olayda 171 sayılı yasanın 18. maddesinde yazılı suçun unsurları da yoktur.»

Hicbir mücadele kayıpsız, kurbanşız ol- muyor.

Genel Başkanımız Behice Boran'ın belirt- tiği gibi :

«Halil Pelitözü ve Cezmi Yılmaz Bağım- azlık, Demokrasisi ve Sosyalizm mücadelesi, nın verdiği işi şehitler. Uğrunda can verdik- leri dava ile birlikte onların bu davaya kat- ıkları ve anıları da yaşayacaktır. Faşistler her ne yapsa, ne etse, Bağımızlık, Demok- rasisi ve Sosyalizm mücadelesini durdurma- yacak, zafere ulaşmasını engelleyemeyecek- lerdir. Çünkü kitlelerin örgütü, bilinci mü- cadesine karşı etkili olabilecek silah ıcaı edilebilmiş değildir.»

Gerçekten, arkadaşlarımızın kahpece şe- hit edilmesinden hemen sonra, ilçemize ve diğer ilçelere birçok Cezmi ve Halil, üyeliğin işi bayırdı. Şimdi Parti onların ellerinde yükseliyor.

(Başarafa 1. sayfa)

"Halk kesimi" bir yandan küçük tasarruflar sahiplerinin kendi yörelerinde yatırımlara yönelik işletmeler kurmaları biçiminde, bir yandan da "çalışan halk toplulukları"na yerel yönetim birimleri ve birlikleri, devlet işletmeleri, sendikalar ve üst kuruluşları, kooperatifler ve üst kuruluşları, sosyal güvenlik veya yardımlama kurumları ile biraraya gelecek, veya bu kuruluşların her birinin kendi başına veya bir kaç bir arada kuracağı ortaklıklar ve işletmelerdir. Ayrıca bir "halk yatırım ortaklığı" birliği" öngörülmektedir; bu birlik kendi başına veya halk kesiminde yer alan diğer kuruluşlarla veya halk topluluklarıyla ortaklıklar kurabilecektir. (Bu sonuncu hüküm, CHP - MSP koalisyonunun kısa süreli ömründe halk kesimini oluşturma ya bir "Hayat Holding" kurmakla başlamak istendiğini anımsatmaktadır.) Çeşitli teknolojilerin büyük ölçekli işletmeler, tesisler gerektirmesi bu çeşit "üst kuruluşlar" ve "birlikler" ve ortaklıkları da gerektirmektedir. Ama bu durumda da küçük tasarruflar sahiplerinin ellerindeki bir kaç hisse semedine dayanarak bu çeşit işletme ve tesislerin yönetimi ve de neminde etkin olabilmeleri olanaksızdır.

Simdi, sözü edilen kurumlar, üst kuruluşlar ve birlikler yani kademeli büyük birimler, halk kesiminin asıl ağırlığını oluşturmaktadır; bunlar eliyle yapılacak yatırım ve kuruluşlar işletmelerin mülkiyetinin gerekçeleri olarak katılan küçük tasarruflar sahiplerine de olacağı ve bu "halk toplulukları"na oluşturma işlerini üretim araçlarının mülkiyetinin sağladığı ekonomik ve sosyal eşitsizlikleri böylece sahip olabilecekleri iddia etmek, en hafif deyimle, haffif olur. Onların elinde, işletmelerin kârından miktarları saptama etkinliğini sağlay olmalıdır bir pay sağlıyan bir kaç hisse senedi olacaktır sadece.

Ortaklıkların ve işletmelerin "kendi kendini yönetme" yönemliyle işletilmesi ortaklık ve işletmeler arasında, bölgeler arasında gelir farklarına ve aynı nitelikteki işletme çalışanları ücretleri ve maaşları arasında "halkça" olmayan farklara yol açar. Bu farkları önlemek için alınan tedbirlerin uygulaması (başka ülkelerde) pek de başarılı olmadığı görülmüştür. Dengesizlikler ortadan kalkmamış ve bu durum ciddi sorunlar yaratmıştır. Merkezi bir planlama ve yönetim sistemi içinde hem bu merkezi planlama ve yönetimin, hem de tekel işletme ve kurumların yönetimi ve denetiminde demokratikleştirilmesi, yönemliye "kendi kendini yönetme" (otonomiyon) denilen yönemli birbirine karıştırmamak gerekir. Bunlar iki ayrı yönemlidir. Yukarıda sıraladığımız düzeylerde dengeyin ve eşitliğin sağlanabilmesi için birinci yönemli uygulanması, uygulamanın başarısının sağlanmasını şarttır.

Bir başka sorun da şu: üretim araçlarının mülkiyetinin yaygınlaştırılması ve yoğunlaştırılması istenen halk toplulukları tasarruflar edilebilir kadar geliri olan sınıf ve tabakalardır. Resmi ağzından verilen sayıların 3 milyon işsizin ve en azından da bir o kadar gırtl işsizin bulunduğuy, asgari ücretin 1800 TL. olduğuy ve biliminin sayıya işçilerin kaçak olarak bu ücretin de altında çalıştırıldığı; kabark küçük memur kitlesi

nin ayrı durumdur, kırsalın kenarlarında kalabalık bir yoksul köylü kitlesi barındırıldığı bir ülkede bütün bu saydığımız "halk toplulukları" tasarruflar ve "halk kesimi" ne katılma olanaklarından yoksundur. "Halk kesimi" tasarrufların üretim araçlarının mülkiyetini halk arasında yaygınlaştırma ve yoğunlaştırmada geçerli ve başarılı olabileceğini bir an için farsetsek bile, buna katılacak "halk toplulukları" orta ve nihayet olsa olsa alt - orta sınıf ve tabakalardan oluşacaktır.

SINIFLAR ARASI İLİŞKİLER YOK SAYILIYOR

Sayfalar ve sayfalar boyu sürüp giden programda toplumun sınıf yapısına ve sınıflar arası ilişkilerle değinilmekten sakınılmıştır. İçti sınıfının değil, işçilerin öndüğü diğer ve etkinliğinden söz ediliyor. (Program s. 121). İşçilerin karşısına da "anapara çevreleri" veya "sömürücü ve anapara dayanan emgen güçler" ve "tütecu siyasal güçler" (Program s. 121 - 122 ve 123) konuluyor. Programa göre sanayileme ile ortaya çıkan gelir; üretim araçlarının mülkiyetine sahip olan sermaye sınıfı ile bu sınıfı içtendi satan mülksüzleştirilmiş işçi sınıfı değildir ve bunların aralarında uzlaşmaz çelişki ve mücadele değildir. "Sanayileme süreciyle" toplumda beliren en önemli değişlik halkın dağılması ve güçsüz durumdaki ekp birliğe bir güç olmağa başlamasıdır ve "Halktaki bu birleşmenin birleştiği güçlenmenin öndüsü işçilerdir. Üstelik sanayilemeyle birlikte ekonominin anahtarı da işçilerin eline geçer." Ne olduğunu pek anıyamadığımız "bu anahtarı belli kuralları içine öğürme kullanma ve böylece toplum düzenini halk yararına değitirme hakkını ve olanağını işçiler zamanında elde edemelerine sanayi devriminde toplumda büyük bunalmışa neden olur."muş. İşte o zaman bu bunalmış "keskin sınıf ayrılıklarına ve çetin bir sınıf savaşına" yol açar."mış. Bu durumda "sağ baskı yönemli kurma" babaları ve heron "tepkili olarak da sol baskı yönemli eğilimleri bellirir"miş. "Baskıya dayandığı bir her iki de sanayilesmenin... getirebileceği özgürlüğü, mutluğunun büyük ölçüde engeller... Gelisme olanağını yozlaştırır, insancağınan sapıtırır"mış. (Program s. 121 - 122)

CHP, "Türkiye'de sanayi toplumuna dönüşümün başlanğıç aşamasında" işçilere sendikalaşma, toplu sözleşme ve grev haklarını tanıyan kanunları geçirmekle "... o aşamada sağ baskı yönemline de, sol baskı yönemline de giden yolları tıkamıştır; ve sanayi toplumuna giden yolları yuymuştur." Ama daha ileri aşamalarda yani sorunlar doğabilir yeni düzenlemeler gerekabilir; sorunlar çözümler, düzenlemeler yapılması sağ ve sol baskı yönemli yolları yeniden açılabilir (Program s. 122). "Cumhuriyet Halk Partisinin Demokratik Sol gelisme kavramı, bütün bu tehlike ve olasılıkları önlemekte yökümlüdür ve önleyebilecek doğrultusudur." (Program s. 124)

"ANAPARA ÇEVRELERİNE" GÜVENCE

"Bütün bu anlatılanların anlamı şudur: Türkiye'nin koşulları değışmiştir ve daha da değışecektir. Bu "sanayileme sürecinin" kaçınılmaz, önlenemez sonucudur. "Tütecu si-

yasal güçler" ve "anapara çevreleri" eaki güç ve alışkanlıklarından direnmemekte yagçemeller, yeni koşulların gereklerini kabül etmemelidir. Var olmaları aneak böyle korunabilir, güvencikleri böyle sağlanabilir CHP, kendilerini bu olanağı sunmaktadır.

"TEKELLER YOK TEKELLEŞME EĞİLİMİ VAR."

Ekonomik ve siyasal gücün "sınırlı" toplum katlarında yoğunlaşmasını önlemek" ve halk kitlelerinin siyasal güce kavuşabilmesi için ekonomik güce de sahip kılma iştey CHP programında, "sınırlı toplum katları"na da yoğunlaşan siyasal egemenliğin dayandığı ekonomik temelleri zayıflatmak, böylece halk kitlelerinin siyasal gücünün arkasına yolları açmak yönünde bir "köklü tedbir" önermektedir. Örneğin, tekelilerin, ekonominin doruklarındaki büyük işletme ve kurumların kamulaştırılması öngörülmüştür. Sadece, "özel tekeleliliği önlemek için gerekebilecek alanlarda" devlet tekel kuralları söz edilmektedir (Program s. 152) ve "üzel kesimde tekeleşme eğilimlerine karşı etkin ve kesin önlemler getirilecektir" denilmektedir. Yetinimletmektedir (Program s. 198). CHP'ye göre tekeller yoktur, tekeleşme eğilimi vardır. Eewit bu görüşü Ekim sınırlarında bannnda çıkan bir demecinde şöyle dile getirmiştir: "Türkiye'de henüz değineceğimiz, hatta devleti bakan, hükümeti raşmen, egemen olabileceği kadar bir sermaye topluluğaması yoktur. Hepsi gene de devletin eli ve desteğine veya koruyuculuğuna bakarak, Bu bir bakıma Türkiye'nin, Türk ekonomisinin yeterli kadar gelişmiş olmasının bir yan sonucudur." Oysa arkt bilinen bir olgudur ki, en gelişmiş, ileri kapitalist ülkelerde dev tekellerle devlet işçisi çemiş bir halde ve devlet tekelere güçlü yardım sağlamaktadır. Devlete olan bu ilişki, tekelilerin var olmağına veya siyasal güçlerinin zayıf olmağına kanıtlanmaz. "Tekelik devlet kapitalizmi" kavram ve terimi boşuna mı kullanılıyor?

"Sınırlı toplum katları"nın, yani büyük sermaye sınıfının siyasal gücünün diğer bir ekonomik dayanağı olan bankacılık ve mali kuruluşların devletleştirilmesi de düşünülmemektedir. CHP, "aracı"lara karşıdır, üretici ile tüketici arasında doğrudan ilişki kurmaktan yanadır, ama dış ticaretin ve iç toplum ticaretinde devletleştirilmesini yana değildir. Kooperatifler ve sanayinin kendisinin doğrudan ihracat ve ithalat yapması yoluyla dış ve iç ticarette "aracı" sonununu çözmek niyetindedir.

Kısacası, CHP, büyük sermaye sınıfının siyasal gücünün ekonomik güç kaynaklarına dokunmayacaktır. Onlar böylece silaacaktır; onların karşısına "halk kesimi" ve "Halkın kendisi yönettiği toplum" çıkarılacak, halkın ekonomik ve siyasal gücünün özlüğü sağlanacaktır, iktidarı sağlanacaktır!

DEVLET AYGITI KİMİN?

CHP, programına göre "halka yabancalaşma" devlet yönemli, halkın sömürce ekonomik düzeni... ayrı ayrı olguların ve "halkın kendisi yönettiği toplum" bu her ikisinin de sağlanabileceğinden çok daha hızlı ve en sağlıklı biçimde bitinilecek bir eko-

nomik gelismeyi gerektirecektir. (s. 32) Oysa "halka yabancalaşma" devlet yönemli ile "halkı sömürce ekonomik düzeni" birbirini ilişkin, bağlantıdır. Yine Programın "Halk Kesimi" bölümünde ekonomik ve siyasal gücün "Devlete, işçilere veya sınırlı toplum katlarında yoğunlaşmasını önlemek"ten söz edilmektedir. Bu anlamda da, sosyal sınıflar ile devlet arasında bağlanımın saptanmadığı, devletin, sınıflar üstü ayrı bir güç olarak görüldüğü ortaya koymaktadır. Bir süre önce Ecevit'in "Halk devlete de, özel sektöre de köle etmeyeceği" dediği hatırladadır. Halkın ekonomik ve siyasal gücünü üstünlölüğü sağlanacak, iddia edildiği gibi "Halk iktidarı" gerçekleştirilecek, devlet aygıtı bu iktidarı ve dayandığı "halk"ın elinde, yönemlinde ve denetiminde olmaıcaz mıdır? Bu durumda, halkın devletin halka yabancalaşması olur mu?

KİMİN ÖZGÜRLÜĞÜ?

Sosyal sınıflar ve sınıf ilişkileri konusundaki bulanlık, "özgürlük", "emeğin üstünlölüğü", "halka kazanç" konularında da kendini hissettirmektedir.

Sermaye sınıfının, "bir teşebbüs"ün istediği "özgürlük" emek gücünün, işçiyi sömürce özgürlüğüdür; işçi sınıfının istediği "özgürlük" ise sömürden kurtulma, sömürce emek özgürlüğüdür. Somut ayrılımlı tüm diğer "özgürlük" sorunları bu temel "özgürlük" kavgası eksenli etrafında biçimlenir belirlenir. Onun için "Kimin özgürlüğü?" sorusu geçerli bir sorudur, hele CHP programının öngördüğü ekonomik sistemde ve onun oluşacağı sınıflar yapıda.

Programda, "Özgürlük her türlü yasal siyasal toplumsal ekonomik ve kültürel engelden baskıdan kurtarılmalıdır." deniliyor. (s. 23). Oysa "özgürlük" sadece engel ve baskının olmaması değildir, "özgürlükleri kullanma olanağına" fiilen sahip olabilmektir asıl sorun. İşçi ve emeği kitleler bu olanağına fiilen ne ölçüde sahip olabilecektir?

Yukarıda aldığımız cümleden sonra şuyelıyor: "Kişi özgürlüğüne, başka kişilerin toplumuna ve tüm insanlığın özgürlüğüne, güvenciliği ve yararları için sorumlu olmaı. İstinde sınır konulamaz." Şüphesiz, "özgürlük" mutlak değildir, ama sınırlama için "güvenlik" ve "yarar" gibi ölçütler konuldu mu, anırlamaları hayli bulanlık ve kaypaklıktır. Demirel de kendi milletliyle ilgili anıyığı dışındaki düşünce, hareket ve örgütlenme "gereke" ve "yarar" görmedikleri için karşı çıkmıyor mu?

Programda düşünce, anlatım ve eleştiri "özgürlüğün" sınırsızlığı tanınmaya da, örgütlen-

me "özgürlük" tüm diğer "özgürlüklerin" kulllanılabilmesi ve geliştirilmesidir. işçi "sorunlu" sayılıyor. Ecevit'in örgütlenmede bazı sorunların olabileceği yolla daha önceki demecleri anımsanacak "örgütlenme" "özgürlüğün" bu biçim konulması olmasın insanı düşünürüyor.

HAKÇA KAZANÇ!

"Emeğin üstünlölüğü", "halka kazanç" demeclerinin anlamı da açık olmaktadır. "Emeğin üstünlölüğü", "demokratik" sol tutumun temel kuralları"ndan biri olarak ileri sürüldüğü üzerinde duruluyor da emeğe göre gelir dağılımı esas alınmıyor. Gelir dağılımında "herkesin emeğinin veya girişiminin" bir takım toplum ve insanlık yararını gibi ölçütlerle değeriendirilmesi kuralı ortaya konuluyor. (s. 12) Halka gelir dağılımının gerçekleştirilmesi için gelirlerin kaynağında da hakça olmaı gereği belirtiliyor. "Halka kazanç" da herheyden önce, ekonomiyi, topluma veya insanlığı bir katkı karşılığında sağlanamaz. (s. 51) Bu durumda, çok uluslu tekel ve ekonomiyi katkıda bulundukları gerekceyle kazançlarının "halka" olduğunu iddia edemezler mi?

DIŞ POLİTİKA

Ve nihayet, "Dış Politika ve Uluslararası ilişkiler" bölümünde aynı belirsizlikler ve bulanlıklar görülmektedir. Uluslararası bağlaşımlar (ittifaklar) iki sınıfa ayrılmaktadır: 1) "Dünya barışına ve dünya barışının dayandığı uluslararası dengeye katkı sağlama bağlaşımları" geçerliliği koruyacaktır. 2) "ancak dünyayı bölücü, değışimi engelleyici, uluslar arasında yakınlaşmayı ve gelişmesini de, uyarılığın da gereği olan etkileşimi güçleştirici bloklaşmalar artık sürdürülebilir değildir." (s. 356)

Türkiye'nin üye olduğu NATO ve CENTO hangi çürden ittifaklardır? İkinci çürden ise, bu ittifaklardan yalnız bu gerekceyle bile çıkmak gerekmez mi? Bu soruların cevabı yok Program'ın tasarrufları. Ama Ecevit'in bu ittifaklardan çıkma niyetinde olmadığını söyledi demeclerinden biliyoruz. Oysa NATO ve CENTO tam 2 kategoride tanımlanan ittifaklar kapsamına giriyor.

Bu böyle de, Program tasarrufları yine de ulusal bağımsızlığın, egemenliğin, hakların korunması, güvenciliğinin, dünya ve bölge barışı, uluslararası ilişkilerde yuymuşa üzerinde duruyor. İyi. Yalnız, nükleer silahlarla donatılmış yabancı askerler işler ve güçler ve "denieme" tesisleri Türkiye toprakları üzerindeyken gerek bağımsızlık ve egemenlik nasıl sağlanır, bölgedeki ülkelerle "şoven" bir anlaşma ve barış ilişkileri nasıl kurulur?

kur, dünya barışına ne derece hizmet edebilir, anlaması biraz güç.

KAPİTALİZM - SOSYALİST DÜNYA SİSTEMLERİ Mİ? ÜLKELER - GELİŞİMİŞ ÜLKELER Mİ?

İç politika konularında nasıl sosyal sınıflar yapısı ve ilişkileri, sorunların oluşturacağı temel çerçeve olarak alınmıyor ise, dış politika ve uluslararası ilişkiler alanında da bugün yeryüzünde bir kapitalist dünya sistemiyle bir sosyalist dünya sistemi var olduğu ve bunların dünyanın gelişinde ve uluslararası ilişkilerde birbirinden farklı rol oynadığı temel olgusu da gözden kaçırılıyor. Temel bölünme olarak gelişmiş ve gelişmemiş veya "gelişme sürecinde" ülkeler ayrımı ile alınıyor. Anıl temelde işçi diktate alınmadığı için de yapılan değeriendirmeler ve öneriler tam rayına oturmuyor.

CHP'nin işçi sınıfının bütünleşeceği, birleşeceği bir parti olmadığış açıktır. Yeni program, CHP'nin niteliği konusunda daha önce yapılmış tanımlamaları bir kez daha doğrultmaktadır. CHP değışikliği iddialarına rağmen kapitalizmin dışına çıkmamış, kapitalizmin sosyalizme geçmeyi öngörmemektedir. Tersine, "sanayileme sürecini" yaratdığı yeni koşullarda kapitalizmin varlığını sürdürebilmesi güvencelerini getirme basınıdır. Bu yeni koşulların ve güvencelerin gereği olarak demokratik hak ve özgürlüklerin korunup geliştirilmesini, halk kitlelerinin ekonomik, sosyal kültürel yaşam düzeyinin yükseltilmesini, ülke politikasında siyasal etkinliklerinin güçlenmesini öngörmektedir. Dış politikada da yuymuşadın, barışın, ulusal bağımsızlık ve egemenliğin korunup geliştirilmesini yanadır.

CHP DİĞER BÜRÜVÜ PARTİLERİNDEN FARKLIDIR:

Bütün bunlara beraber, bir CHP'yi diğer burjuva partilerinden ayrı tutar. Demokratik "özgürlüklerin, emek halk kitlelerinin ekonomik, sosyal, kültürel haklarının ve ulusal bağımsızlık ve egemenliğin savunulması olduğu ölçüde ve silere bu konuda kendisi ile güç ve işbirliği yapabileceği özgürlüğü. İkinci bir nokta, işçi sınıfı diğer emeği sınıflarla ittifak kurmadan, onları desteğini kazandıran iktidarı gelemeyi de iktidarda kalamaz. Bir yandan emeği kitleler arasında sosyalizmi tanıtmaya, yaymaya, tutturma çalışmaları yaparken, öte yandan da emeği kitleler arasında (labani olan demokratik nitelikteki partilerle, bugünkü durumda CHP ile, toplumun demokratikleşme sürecinde aşağı bir platform üzerinde anlaşarak birlikte hareket etmeyi sağlanmaya çalışır.

partili, çark başaktın en iyi muhabir, en iyi dağıtımcısı ve en iyi okuyucusudur.

say

İŞÇİ MEMUR AYIRIMI

Dışa bağımlı çarpık Türkiye kapitalizminin ve sermaye sınıfı iktidarlarının işçi sınıfı ve geniş çalışanlar kitlelerini olabildiğince sömürü çemberi içine hapsedmek ve demokratik istemlerini engellemek için yasadırlar yaratmak istedikleri sorunlardan biridir işçi-memur ayırımı.

O kadar ki işçinin ya da memurun tanımını yapmak çok zormuşcasına konunun özü gözlenmek, çıkarları ortak, geniş çalışan yığınların bölünmesi, karşı karşıya getirilmesi amaçlanmaktadır.

Bilişli olarak yaratılan bu karmaşa içinde sermaye sınıfının politik sözcükleri işçi-memur ayırımı konusunu yıllardır süregelen canlı tutarak bu sorunu kesinlikle çözeceği, çözdük ve yine çözeceği türünden politik baskı ve yatırım aracı olarak kullanagelmislerdir.

Oysa konunun özünde tüm çalışanların demokratik örgütlenme haklarının tanınması istenmemesi, toplu sözleşmeli grevli sendikalaşma örgütlenişinin ve bu örgütlenişin verimliliğinin engellenmesi işlemleri yapılmaktadır.

Zira memurların 1961 Anayasasında yer alan biçimsel sendikalaşma haklarına

dahi tahammül edemiyen sermaye sınıfı ve partileri, bir yandan, geniş çalışan kitlelerinin ekonomik-demokratik istemlerini yasak kılmak, engellemek ve sömürü çarkını devam ettirmeye çalışırken öte yandan yine emeğiyle geçinen milyonların siyasal etkinliklerini bu yolla sınırlandırmaktadır.

İşçiyne ya da emeğiyle geçinmeye uğraşan çalışan memur denilirdi zaman bugünkü düzenlemeler çerçevesinde zaten kitlesi olan toplu sözleşmeli grevli sendikallı haklı elinden alınmış ve siyasal partilere üye olması yasaklanmıştır.

İşte, işçi-memur ayırımı diye bilinen ya da bir sorun olduğu söylenerek çözülmeye çalışıldığı belirtilen olay budur.

Bunca yıldır çözüldü, çözecekti demeyenlerin yanı sıra Türk-İş'in genel grev yaparız beyanatlarıyla birlikte gündümüze gelen işçi-memur ayırımının bugün ulaştığı nokta CHP-MSP koalisyonu hükümetine çıkarılan ve MC İktidarına yasalaştırılan 12 sayılı kararname (1897 sayılı Kanun) gereğince, Kurumlarda kimlerin işçi kimlerin memur olduğunun saptanacağıdır.

Hem de iktidarı oluşturduğu bir komisyon marifetiyle yapılacaktır. Ve yine

yasaya göre bu tesbitin 26 Kasım 1976 gününe kadar bitirilmesi gerekmektedir.

Kesinlikle inanıyoruz ki, bu tesbit işlemleri de öncelikler gibi konuyu sürdüncemede bırakıp burjuvazinin iktidarlarını işçi-memur ayırımını çözeceği ortamını devam ettirecek bir uyuma formülüne dayandırılacaktır. İşçilik kapsamı çok sınırlı tutulacaktır.

Ancak böyle bir tesbitin «İŞÇİ - MEMUR AYIRIMINI ÇÖZDÜK» olarak kamuoyuna yansıtılmaya çalışılacağı bugünden bellidir.

Sorunun özünü ve gerçek çözümü gözden ırak tutmaksızın, tüm çalışanların toplu sözleşmeli grevli örgütlenme hakkının elde edilmesi için verilen mücadeleye daha da etkinlik kazandıracak bu somut durumda, kamu yetkilisini kullananlar dışında çalışanların işçi oldukları kabul edilmelidir. Ve bunun için mücadele verilmelidir.

Bugünkü yasal çerçevede Anayasamızın 117. maddesindeki memur tanımını genişleten her düzenleme Anayasaya aykırıdır. MC nin emniyetli komisyonunu yapılabileceği ise bu açıktır.

(24 Kasım 1976 da yazılmıştır.)

PROPAGANDA VE AJİTASYON ÜZERİNE

(Baştafaki 7. sayfa)

tarabileceğimize, bilimsel sosyalizmi benimseyebileceğimize göre haber alma eylemi bütün bu işlerin yapılmamasında birinci derecede önem taşıyor.

Bunun yanı sıra burjuvazinin maskesinin altındaki gerçek yüzünü de haber almanın bir parçası olarak değerlendirebiliriz. Burjuvazinin gerçek yüzünü sergilemek onun açmazlarını kapitalizmin açmazlarını, düzenin bozuk yanlarını ortaya koyarken bu tür haber almanın işide emelidir. Bu tür haber almayı sağlanabiliriz. Ve Burjuvazinin maskesinin altındaki gerçek yüzünü bulup çıkartmalı ve onu sergilemeliyiz.

Tabii bunun yanı sıra 3. bir haber alma konumuz daha var, o da burjuva kurumlarının burjuvazinin kullandığı kuruluşların ya da bir işçi sınıfına karşı yöneltilmiş saldırılar, kuruluşların, işçi sınıfına karşı tavırlarının nerede ne zaman ne yapmak istediklerini haber almak ve bunları değerlendirmek. Bu haber almayı da elbette son anda falanca gün falanca yere gelecekle göre bir şey yapacaklar anlamında bir haber alma olarak değil, o kuruluşu başından beri takip e-

debilmek, nerede ne kadar örgütlendiğini nerede nasıl geliştiğini, kimlerle ilişki kurduğunu, topluluğa kitleye nasıl hitabettiğini, neler söylediğini kendi propagandasını nasıl yaptığını öğrenmek anlamında alıyoruz. Bunu yapabildiğimiz ölçüde o kuruluş hakkında ne zaman ne yapacağına yönelik değerlendirmeleri de rahatça yapabiliriz.

Peki bütün bunları haber alma eylemini, propaganda eylemini, ajitasyon eylemini nasıl yapacağız.

Bir yandan Parti merkezinden programlanılacak ve yönlendirilecek merkezi bir propaganda çalışmasını yaparken aynı zamanda bu ana propagandanın, partinin ana görüşünde, tavrının içinde yansımaları da propaganda eylemlerine girecektir.

Merkezi propagandayı yayın organlarımızla, broşürlerle, kitapçıklarla, merkezden açılan kampanyalarda, afişlerle, bildirilerle, geniş toplantılarda yapabiliriz. Eski dönemde Faizme Hayır kampanyası bu ölçüde bir propaganda eylemi idi. MC'ye Hayır, MC düşürülmeli, Savaş Hayır kampanyaları da bu ölçüde birer propaganda eylemleridir.

Bunlar Parti Merkezinden organize edilen, merkezi olarak yapılan propaganda ajitasyon eylemleri. Ama, partili olarak tabii günün 24 saati partili olarak, günlük yaşantımızda yapacağımız eylem nedir? Bunu nasıl

yapacağız yani tek tek partili olarak nasıl propaganda yapacağız sorunu önümüzde. Bir defa kendi kişiliğimizle, çevremizde propaganda yapmak durumundayız. Çevremizde iktidar edilir, ve saygı uyandırır kişi olmak zorundayız. Bizi böyle tanımalı herkes, ve biz de kendimizi tanıtmak konusunda çağa göstermeliyiz. Bu takdirde, böyle tanınmıyorsa parti açısından söyleyeceğimiz yada okutmak isteyeceğimiz şeyler kabul edilecektir. Bu bir propaganda yöntemi olarak ortaya çıkacaktır. Bunun yanı sıra partinin altındaki genel eğilim, ve propaganda konularını almamız, öğrenmemiz, örneğin Çark Başak'ı dikkate almak, öğrenmek, orada çıkan konuları öğrenmemiz ve bu konular üzerinde çevremizde tartışmalar yaratmamız ve bunun üzerinde propaganda yapmamız gerekiyor. Peki bir bunları yaparken, tek tek mi yapacağız, her birimiz başımız mı olacak, tabii ki değil... Çünkü biliyoruz Partinin örgütlenmesinin en alt birimi ekip çalışmasıdır. Propaganda konusunda da ana görev ekip çalışmasıdır. Bu ölçüde, eli, ayağı durumunda çalışma ekipleri olacak, ama hemen propagandanın öncesindeki haber alma konusunda da partinin gözü, kulağı gene çalışma ekipleri olacak ve ancak çalışma ekipleri vasıtasıyla bir propaganda ajitasyon eylemini yürütmeye, haber alma eylemini yürütmeye.

ÖRGÜTLÜ HALK YENİLMEZ

Partimizin düzenlediği SİLİ HALKIYA LA DAYANISMA GECELERİ yapıldı. Gece-lerin ilki 13 Kasım'da İzmir'de Fuar Eki-Över salonunu tıkmı tıkmı dolduran 2000 in üzerinde Ege'nin katılması ile gerçek-leşti. 14 Kasım'da İstanbul'da Spor ve Sergi Sarayında ise binden fazla kişi yer ol-madığı için kapıdan dönmek zorunda ka-lıyordu.

Her iki geceye Sili yeni çarkı hareke-tinin öncülü, Sili halkının temsilcileri çevirmiş sanatçılar Angel Parra, Isabel Parra ve Patricio Castillo da katıldılar. Konuk sanatçıların da sözlü ve müzikli me-sajlarını iletikleri geceler çoklu içinde sür-dü ve sonuçlandı.

Gecelerin yapılmasını önemek için bir çok yönden baskın geliştirildi, engel-lemeler yapıldı. Burjuvazi geceleri engel-lemek için elinden geleni yaptı. Önce SİLİ sanatçıların Türkiye'ye gelmesini için çe-şitli yollar denendi. Bu konuda ayrı çev-erlerden de aynı paralele davranışlar karşılaşıldı. TIP hakkında akıl almaz ya-nırlarla SİLİ sanatçıların gelmesini önlen-meye çalışıldı. SİLİ emniyet güçlerine bu iddialarını gerçekleştirmiş faketedek-geldiler. Geçtikten Türkiye işçi Partisi hakkında atılanlar SİLİ sanatçıları arkadaşlarımızı tedirgin etmişti ama bu-tün bunlar Türkiye'ye gelmelerini engelle-meye yetmedi.

Burjuvazi Avrupa'da yapılan girişim-lere o kadar güvendi ki Türkiye'de ön-ceden yeni tedbirlerle gerek duymamıştı. Ama SİLİ sanatçıların gelmesi, yukarda-ki gibi girişimlerle sağlanamayınca 13 Ka-sım'da sanatçıların Yeşilköy'de karışan-dıkları saatte İçişleri Bakanlığı, bir telsiz emri ile TIP'nin düzenlediği dayanışma gecelerine katılmalarını, sağlanma-nın İzmir ve İstanbul Valiliklerinden isti-yordu.

Bu kanunus emir dinlenmedi. İzmir'de Parti yöneticileri emri «tebellüğü etme-diler. İstanbul'da ise gece başlarken emir tebliğ edildi. Ama kanunus olduğu kaydı da altına ser düşümlerle dinlenildi.

Engelleme cabaları Türkiye'de de çok önceden başlamıştı. SİLİ halkıyla dayanış-ma afişleri asılırken partili arkadaşlarımız gözaltına alınıyor, karakollara götürül-üyor, herhangi bir suç isnad imkânı da ol-madığından daha sonra serbest bırakıl-ıyorlardı, ama bu yolla atışleme çalışmaları engelleniyordu. Bunlara rağmen afişle-meye paylıyordu. Daha sonra ise bir takım kuruluşların Partinin dayanışma afişlerini kapatmaya başladılar. İstanbul'daki gezile-ri sırasında sonradan kapatılan afişlerini gören SİLİ dostlarımız gülerken «bunu büt-dün dünyada afişler ve gösteriler yapı-yorlardı.

İzmir ve İstanbul'daki geceler bütün

bu engellemelere rağmen SİLİ arkadaş-la-rımızın katılımı ile yapıldı.

Ankara'da ise artık bu yollarla engel-leyemeyeceğini gören burjuvazi aradan geçen zamandan da istifade ederek çarkın çalışmasını temin etmiş. Çarşamba gün-ü SİLİ sanatçı dostlarımızın sınır dışı edil-melerini sağlamıştır. Ankara havaalanın-da Genel Başkanımızın da uğurladığı SİLİ-li devrimci sanatçılar «tekrar geleceği- diyerek ayrılmışlardır. MC'nin yasal bir gerekçe göstermeden sınır dışı ettiği sanat-çı dostlarımız hakkında 24 saatlik karara-ı yalanını utanmadan sınır dışı edilme ge-rekçesi olarak vermiş, daha sonra hangi kanunu ve hangi maddeyi leri süreçlerini bilemeyen yetkililer birbirini tutmayan beyanlar yapmışlardır.

Ankara hava alanında göz altına alın-dıklarını duyar duymaz Genel Sekreteri-miz İçişleri Bakanına şu telgraftı çekiyordu: «Partimizin bu akşam Ankara'da SİLİ halkıyla dayanışma toplantısı alt altında tertiplendiği sırası gösteriy katılmak üzere ucağa Ankara'dan gelen partili arkadaşla-rımıza ve toplantıda otur konuşarak bulunacak olan ve yalnız bu amaçla Parti-mizin davetlisi olarak Türkiye'de bulun-mak SİLİ halkı sanatçı dostlarımızın önben-biği havaalanında gözaltına alındıklarını öğrendik. Gere aksınlar bildirildiğine gö-re kendilerini dövr kaçakçısı gibi mana-

çalışma ekipleri, parti yapısının temel taşlarıdır.

şu bir insan ediliş bilunuyor. Dostlarımız ne yurda girenken dövüs kaçırması-lardır, ne de herhangî bir şekilde yasaları-mıza aykırı bir davranışta bulunmuşlardır. Bu manasız isnat kimseyi kandırmaz. Partimizin yasaların teminatı altındaki toplan-tısının dolayı olarak engellenmek isten-diği ve yasal haklarımızı bir tecavüz ni-teliği taşıdığı açıktır. Uluslararası bir skan-dal konusuna olmaya aday bu duruma derhal son verilerek arkadaşlarımızın ve dostla-rımızın serbest bırakılmasının sağlanma-sını öncelik hatırlatırım. Saygılarımla.

Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Nihat Sargın.»

Ne bu telgraf, ne de başka girişimler bu yasa dışı işlemi durduramadı. Ankara'daki dayanışma gecesi Şİİ'li arkadaşlarımız olmadı yapıldı. Aynı coşku ve MC'ye daha çok tepki ile...

Aynı saatlerde Şİİ'li arkadaşlarımız Paris havalanında Parti'mizin adı üye-leri ve sempatizanları ile birlikte Ulusla-rarası Af Örgütü temsilcileri ve büyük bir Şİİ'li devrimci grubu tarafından karşılanı-yorlardı.

Ertesi gün Genel Başkanımız ve daha sonra da Parti'li arkadaşlarımız kendileri ile telefonda görüşmüşlerdir. Şİİ'li arka-daşlarımız Türkiye'deki dayanışma gece-lerindeki iyi izlenimlerini tekerarlamışlar ve Türkiye İşçi Partili'leri sevgi ve selamları ile başarı dilediklerini iletmislerdir.

Şİİ'li dostlarımız Paris Havalanında karşılamışlar. Hıbarcan Genel Sekre-terimizin ekleği telgrafta belirttiği gibi, sınırışı edime olayına karşı çeşitli teşek-küllerden ve uluslararası örgütlerden bu- tün protestolar gelmeye başlamış sonraki bütün hafta boyunca ülkemizdeki gündelik basında da tepki ve protestoları ile geti- ren yazılar sürüp gitmiştir.

Partimizin konuya ilişkin görüşlerini, de Genel Sekreter Nihat Sargın aşağıdaki demeci ile belirtmiştir :

«Türkiye İşçi Partisi'nin Şİİ Halkıyla Dayanışma Geceleri önceden planlandığı biçimde İzmir, İstanbul ve Ankara'da be-şarısıyla (tamamlandı). Gecelere katılan, me-sajlarını ileten aydın ve sanatçıların aştın- da ve binlerce işleyicinin hep birlikte tekerarladığı sloganlar ve şarkılarla haki-mizm, emperyalizm ve yerli masası kanlı faşist Pınocet cuntasına olan nefretini dile getirdi. Ortak düşmanımız emperya-lizm ve faşizme karşı direnen emperya-lizm halkıyla dayanışmasını ortaya koydu. Bu gecelere onun konugu olarak katılmak ü-zere T.I.P.'nin çağrılışı olarak Türkiye'de bulunan dirençli Şİİ halkının özgürlük

ve kütülleri elçileri halk sanatçıları arkadaş-la-rımız Parra kardeşler ve P. Castillo ilk iki toplantımızda hazır bulundular. Konuş-malarıyla, şarkıları ve müzikleriyle Türki-ye ve Şİİ halkı arasındaki dayanışmanın sembollerî oldular. Ama dostlarımız için-çinî toplantıda yoktular, sınırışı ediliş bilunuyorlardı.

«Daha başlangıçta gösterilerin önlen-mesi için değişik yön ve kanallardan gelen çeşitli engellemelere karşılaştık. Bunla-rın hepsi ağıd. Toplantılarımızın önlen-me-yeceği belli olunc; İzmir'deki ilk gösteri yapılacak sırada Şİİ'li sanatçıların bu toplantıya katılmayacağı işleri Bakan-lığının bir talimatı ile tebliğ edilmeye ka-çılırdı. Dayanıldığı iddia edilen yasa da katılmayı önleyecek hiçbir hüküm yoktu ve bu yasa dışı emir tebliğ edilmeli. Ertesi gece İstanbul'da pasaportları incediler ve aynı yazılı emri gene tebliğ ettiler. Gene dinlenilmedi ve Şİİ'li arkadaşlarımız söz-lük ve müzikli mesajlarını İstanbul halkına ilettiler. Çarşamba akşamı dayanışma gös-terisi Ankara'da yapıldı. Bunu her ne pahasına olursa olsun önlemek üzere dost-la-rımızı havalanında gövatalına aldılar. Önce kaçakçılık iddiası ortaya atıldı; son-ra dövüs kaçakçılığı dendi; İktidar boraza-nı TRT 17.00 haber bülteninde bu iddiayı ciddi ciddi ileri sürmekten çekinmedi. Res-mî makamlar daha sonra gene ağış de-ğiş-tirdiler. Son olarak pasaport kanununun 26. maddesi uyarınca vizeleri yokmuş dene-rek sınır dışı edildikleri açıklandı. 26. mad-de yalnızca vizeleri ilgili prosedürü belir-le-mektedir. Oysa dostlarımızın vizeleri çok önce alınmıştı. Bütün bu iddialar düğün-çü yalanlar ve hükümet açpıca yasaları çığır-mıştır.

«Pınocet İktidarının can yoldaş, aynı hamurdan yoğrulma MC İktidarı, em-peryalizme ve faşizme karşı mücadelede bütün dünya halklarının kardeşce birlik ve dayanışmasını, birlikte mücadele inanç ve azminin birer canlı örneği olan, müca-

«Bunu bütün dünya Faşistler ve Göçsterler yapar.»

delenin dünnyanın her tarafında birlik ve bütünlüğünü vurgulayan, ve dirençli Şİİ halkının olduğu kadar ülkemiz halkının da bu mücadelede yalnız kalmadığını, yalnız kalmayacağını belirtir bu dayanışma gece-lerinden fazlasıyla ürkmüştü. Sınırışı edil-menin gerçek nedeni yalın ve yalnızca bu-dur, ve hiçbir yalan iddia bu gerçeği örte-mez. Suçüstü yakalanmışlardır. Ama ne yapsalar boşunadır. Şİİ'de, Türkiye'de ve tüm dünyada gerçek tarihin kararlılıklarına güvenciler, hem de bütün yaptıklarını birer birer hesabını vererek, vermek so-rusunda kalarak gömüleceklerdir.

«Türkiye'de, Şİİ'de ve tüm dünyada el pueblo unido jamas sera vencido. 'Örgütlü halk yenilmez'»

«Venceremos.»

Şİİ halkıyla dayanışma geceleri yurt içinde ve yurtdışında böyle engellemelere karşılaştı. Ve bütün bu engeller teker teker aşılarak başarıyla sonuçlandı.

Bu sonuç, burjuvazinin ve TIP karış-tı-larının bütün çaba ve engellemelerine rağmen Parti'mizin yurt içinde ve yurt dışın-daki etkisinin en salgın göstergesi olmuş-tur.

DAYANIŞMA GECELERİ

«Şİİ Halkıyla Dayanışma geceleri'nin ilk ikisine Şİİ'li sanatçı dostlarımız da ka-tıldı. İzmir'de kitle örgütleri, dayanışma mesajları ilettiler. Parti korusu, partili sa-natçı arkadaşımız Rahmî Salkut ve tüm katılanlar dayanışma havasını yaşıdılar ve yaşattılar.

İstanbul'daki gece Parti korusu ile baş-ladı Genel Başkanımızın konuşmasından sonra Aziz Nesin, Adalet Ağaçoğlu, Onat Kutlar, Tan Oral dayanışma mesajlarını ile-teten birer konuşma yaptılar. Rahmî Sal-kut'tan sonra Şİİ'li sanatçıların sözü ve müzikli mesajlarını ileten programlarını Genco Erkal ve Meral Taygun sundular. Böylece bir coşku havası içinde El Pueblo Unido Jamas Sera Vencido, Örgütlü Halk Yenilmez, Viva Unidad Popular, Yaşasın Halk Birliği, Şİİ'ye Özgürlük, Corvalan'a Özgürlük, Faşizme Geçit Yok, Bağımsız Türkiye, Sosyalist Türkiye Sloganlarını attıkları Dayanışma Gecesi, sonunda hep bir ağızdan ayakta söylenen «Venceremos» ile en coşkulu anında sona erdi.

Ankara'daki geceye Şİİ'li sanatçı arka-daşlarımız sınırışı edildikleri için katıla-madılar. Genel Başkanımızın konuşması-la açılan Gecede hakısız ve yasadışı tutu-mundan dolayı MC protesto edildi. Parti korusu'nun, Rahmî Salkut'un katılıdık-ları gecede Şİİ'li arkadaşlarımızın özellikle tanınmış istedikleri Ruhi Su da sazi ve sö-züyle direnç türkülerinin örnekerini verdi. Ankara'da geceye katılanlar Şİİ'li Devrimci sanatçıların müziğini ve sesini, İstanbul'daki gecede alınan banttan din-le-diler.

Ankara'daki gecede de Dayanışma'nın coşkusu yaşandı. Partinin bir çok yere ö-r-gütü gecelere katıldı. Katılmayacak ka-dar uzak olanlar telgraflarla mesajlarını ilet-tirtiler. Bir kısmı da belerelerinde gecelere düzenlediler. «Şİİ Halkıyla Dayanışma» günlük basında da uzun süre yer aldı. Dayanışma gecelerinin ve mesajlarını daha ge-z-me olarak ayrıca yayınlıyacağız.

GENEL BAŞKANIMIZ BEHİCE BORAN'IN 14 KASIMDA İSTANBUL'DA Şİİ HALKIYLA DAYANIŞMA GECESİNDE YAPTIĞI AÇIŞ KONUŞMASI

Şİİ halkıyla dayanışma gecemize hoş geldiniz.

Gelmemizle gücümüzde güç kattınız. Bu toplantının önemi ve anlamı sadece bu gece burada binlerce insanın gücünden bir coşkuyla, sevgiyle buraya toplanmış olması değildir. Şu anda buradan bulunmayan ama gücülleri ve düşünceleri bizimle beraber olan daha binlerce, yüzbinlerce, milyon-larca insan var Türkiye'de ve tüm dünyada.

Şu anda bilmedikimiz ülkelerde bilme-dikimiz insanlar bu çeşit toplantılar, gös-terilerle, direnç ve mücadelelerle emperya-lizme ve faşizme karşı mücadelede ver-ne-mektedir. Aralarında filli hiç bir bağ ve te-mas olmasa da, bunlar arasında, yani hep-imiz arasında koparılmaz bir bağ, bir da-yanışma, bir birlik vardır. Çünkü hepimiz ortak bir düşmana karşı ortak bir müca-dele içindeyiz. Yaşasın bu mücadelede.

Bu gibi toplantıların, gösterilerin hem simgesi hem de işlevleri bir anlamı, gö-re-yi, önem vardır. Bir yandan dayanışma ruhu-nu, faşizme ve emperyalizme karşı ortak mücadelenin koparılması birliğini di-le getirir, simgelerştir; diğer yandan bu simgeleştirme ve dile getirme ile insanları harekete, coşkuyla sevkeder. Aralarındaki birleşmeyi koparızlar bir hale getirir, pe-kıştılır, perçinleştirir. Bu alanda çok etkilî olur. Bu gece burada toplanmış olmakla, bilincimizi bir kez daha pekiştiriyor, kes-kinleştiriyoruz. Mücadele azimimiz, amaci-mıza olan azimimizi bir kez daha pekiş-tiriyoruz. Mücadele azimimizi dosta ve düş-mana karşı bir kez daha kanıtlamış oluyo-ruz.

Emperyalizme ve faşizme karşı bağı-m-sızlık ve demokrasi mücadelesi çok yon-lu bir mücadeledir. Siyasal ve ekonomik, so-c-yal alanda olduğu kadar, sanat, edebiyat alanında, düşünce alanında da verilen ve verile-mesi gereken bir mücadeledir. Bu gece aramızda bühnelerimizin sevinç ve onur duyduğum Şİİ'li yurtsever arkadaşlar İsa-bel ve Angel Parra, Patricio Castillo böyle bir devrimci bilinç içinde kendi halklarını, Şİİ halkının mücadelesini ve davasını dün-yanın dört bir yanına duyurmak ve bu mü-

cadeleye destek ve yardım sağlamak konu-sunda devrimci görevlerini yapmakta olan sanatçılardır. Yürekiniz selamlıyorum.

Yine aramızda bu gece bulunan kendi sanatkarlarımız düşüncelerimiz yazarları-mız da aynı devrimci bilinç ve görev bilin-ci içinde Türkiye'deki aktif mücadelele-ye, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesine kendi alanlarında değerli katkılarla bulu-narak arkadaşlarımızdır. Onları da dostluk ve saygı ile selamlıyorum.

Bu geceki gibi gösterilerin, toplantı-la-rın kısaca işaret etmeye çalıştığım önemi ve anlamı olmakla birlikte Şİİ halkıyla ve dünyada bağımsızlık, demokrasi mücade-le-si veren diğer bütün halklarla dayanaş-mamız asıl kendi ülkemizde faşizme ve emperyalizme karşı bağımsızlık, demokra-si mücadelesini vererek, yoğunlaştırmak da zaferle ulaşacağı güce kadar azimle sürdü-recek yerine getirebiliriz.

Bugün dünyada mücadele aynı düşma-na karşı verilmektedir. Viet-Nam'da Ango-la'da, Şİİ'de Türkiye'de aynı düşmana karşı savaş verilmektedir ve verilmektedir. Yerel faşizmler ise emperyalizmin ortaklarıdır. Faşizm ve emperyalizm bir madyosunun di-ş-a ve içe dönük iki yüzü gibidir. Tüm dün-ya'da emperyalizm tek ve bütündür. Faşizm de tek ve bütündür. Faşizme ve emperya-lizme karşı halkların, işçi sınıfının, emek-çi kitlelerin verdiği mücadele de tek ve bütündür.

Küba'da Viet-Nam'da, Angola'da em-peryalizmin kapı dışarı edildiği, tüm dün-ya'da emperyalizmi gerletti, zayıflatı. Bu gerileme ve zayıflama, diğer ülkelerdeki, bu arada Şİİ ve Türkiye'deki mücadelede de yardımcı oldu. Günümüzde toplumlar arası ilişkilerin yoğunlaşmasıyla, haberleş-me arze ve beğenilerinin gelişmesiyle, dün-yanın dört bir yanındaki her ülke diğerle-ri ile bir etki ve tepki alanına girmiş bu-lunmaktadır. Tıpkı suya atılan bir taşın yarattığı giderek genişleyen halkalar gibi bir toplumda olup bitenler diğer ülkelere yayılmakta, onları etkisi altına almaktadı-r. İşte bu nedendenli ki Şİİ halkıyla olan dayanışmamızı, bir yandan böyle toplantı

ve gösterilerle, propaganda ve ajitasyonlar-la kamu oymuzsa, halk kitlelerimizle anlat-maya tanıtıma çağırırken, diğer yandan da asıl görevimizi unutmayacağımız, yani emperyalizme ve faşizme karşı bağımsızlık ve demokrasi mücadelemizi azimle sonuna kadar zaferle ulaşınca kadar yürüteceğ-i-mizi belirtmek isterim.

Şİİ halkı emperyalizme ve faşizme kar-sı Şİİ işçi sınıfı partisinin önderliğinde yü-rütüldü mücadelede yeni nitelikler taşıyan bir deneye girişmiştir. Bu girişime 1973 yı-lının 11'inde hunharca set çekildi. Şİİ halkı-nın yığıt mücadelesi yenilgiye uğrar gi-bi oldu. Öyle bir görüntü aldı, öyle bir gö-rüldü aldı diyorum, çünkü bu mücadele devam ediyor. Daha yoğunlaşarak, daha güçlenerek, daha büyük bir adımıla, daha büyük bir hız ve hızla devam ediyor.

Zafer kazanılınca eski hatalar düzeli-lecek, eskiklikler tamamlanacaktır. Ama mücadelenin dayandığı temel ilkelere doğru-luğunu ve geçerliliğini koruyacaktır. Em-peryalizme ve faşizme karşı bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin yolu, sosyalizme giden mücadelenin yolu, dikensiz bir gül bahçesinden geçmez. Tersine, bu yol çok engellerdir, engellerle doludur. Zaman olur hareket, duraklayabilir, hatta geriyecebilir. Hareketin durakladığı ve gerilediği halde tarihte görülürmüş. Ama her duraklama gerileme döneminden hareket, daha büyük bir birlik ve his kazanarak çıkar. Hiç kuşku-muz yok ki, Şİİ'de de böyle olacaktır. Şİİ'de de hareket, gün geçtikçe daha bü-kazacaktır. Şİİ'de emperyalizmin ve fa-yuk bir birlik, daha büyük bir hız ve güç şizmin günleri sayılıdır.

Şİİ halkıyla dayanışmamızı bile getir-me-kten önce toplanmışız bu gecede, Şİİ'nin yığıt başkanı Allende'nin anısını say-gıyla anıyoruz. Ve Şİİ'deki tüm siyasal tutuklulara, Luis Corvalan'a özgürlük di-lıyoruz. Dilemekten de öte talep ediyor-uz.

Dünyada faşizm ve emperyalizme kar-sı mücadele veren tüm halklara özgürlük, faşizme ve emperyalizme ölümler.

Yaşasın sosyalizm yolunda bağımsızlık ve demokrasi mücadelemiz.

İRAN'DAKİ ANTI-FAŞİST

ANTI-EMPERYALİST HAREKET GÜÇLENİYOR

Bugün İran halkı Şah Rıza Pehlevi'nin faşist baskı ve terörü altında inlemektedir. En küçük bir demokratik hak ve özgürlükleri yoktur. Şahın faşist baskı ve terörü, SAVAK adı verilen «gizli» polis örgütü eliyle yürütülmektedir. SAVAK'ta çalışan görevlilerin sayısı 60 bini bulmaktadır. (Bu sayıya «muhbir» olarak çalışanlar dahil değildir.) Bu örgüt, yıllardan beri CIA uzmanları ile yetiştirilmekte ve yönetilmektedir. Bu işbirliği gerek Şah ve gerekse ABD dışişleri bakanı Kissinger tarafından bir çok kez açıkça itiraf edilmiştir. Daha da ötesi sadece işbirliği değil, İran'daki faşist baskı ve terör de resmen kabul edilmiştir.

Uluslararası kuruluşların saptadıklarına göre İran hapishanelerindeki siyasi tutukluların sayısı 25 ila 40 bin arasındadır.

İnsanlar sokaklarda, evlerde, işyerlerinde, üniversitelerde açıkça kurşunlanmaktadır. SAVAK'ın giriştiği bu tür eylemler yer yer kitle katliamlarına dönüşmektedir. (Son dört yılda öldürülenlerin sayısı 400 civarındadır.)

Bu terör ve katliam hapishanelerde de uygulanmaktadır. Pek çok siyasi tutuklu hapishane avlularında sudan bahanelerle kurşunlanmıştır.

Siyasi tutuklu ve mahkumlara insanlık dışı işkenceler uygulanmaktadır. Bir çok İran'lı yurtsever işkence altında hayatını kaybetmiştir.

En küçük bir direniş gösteren bilim adamları, yazarlar, sanatçılar, dini liderler, öğrenciler ve işçiler öldürülmekte, tutuklanmakta ve işkenceden geçirilmektedir.

Bugün İran'da okumaya ve öğrenmeye çalışmak en büyük suçlardan biridir. Yoğun sansürden geçirilen kitapların bile okunması kişiyi saibeli yapmaya yetmektedir. Bunca faşist önlemlere karşın gazete ve kitapçı dükkanlarına sık sık baskınlar düzenlenmektedir.

Bir yayıncı, kitap piyasasındaki kötü durumu soran yabancı bir delegasyona şöyle demiştir : «Bütün okuyucularımız hapishanede».

Gorki'nin «Engel» adlı oyununu yöneten bir sanatçıya günlerce işkence edilmiş, midesine sıcak su pompalanmış ve komaya sokulmuştur.

Olaylar listesi uzadıkça uzuyor. İran'da faşist baskı ve terör Hitler Almanyasındaki faşist baskı ve terörle yarışıyor. İnsanlığa karşı bu yarışın baş destekçisi ise ABD emperyalizmi.

Son yıllarda petrol fiyatlarının artması nedeniyle İran'ın gelirleri de kabarmıştır. Ancak kabağan petrol gelirlerine karşın İran halkının yaşam düzeyi yükselmemiştir. Bir işçinin ortalama ücreti 60 dolardır. Ortalama olarak konut kiralası ise 30-40 Dolar civarındadır. 1 kilo etin fiyatı ise 2-3 Doldardır. İşçi ve emekçiler için hayat her geçen gün dayanılmaz hale gelmektedir.

Geçtiğimiz yıllarda Türkiye'de de çok propagandası yapılan «ak devrim» Şahın ve öteki toprak beylerinin arazilerini değerlendirmekten ve köylüleri yaşanılmaz koşullara itmekten başka bir işe yaramamıştır.

Artan petrol gelirlerinden yararlanan şah rejimi bütçesinin yarısına yakın bir bölümünü silahlanmaya ayırmaktadır. Ancak milyarlarca Dolar karşılığı aldığı silahları ise ordusu kullanabilecek yetkinlikte değildir. Bunun için ABD uzmanlarına gerekine duymaktadır. Şu anda, İran'da görevli ABD'li uzmanlar 25 bin dolayındadır, önümüzdeki yıllarda bu sayının 60 bine çıkacağı hesaplanmaktadır.

ABD emperyalizmi bu suretle geliştirdiği pahalı silahları için yoğun bir pazar ele geçirmiş durumdadır. Şah yönetimi, İran egemen sınıfı ve ABD emperyalizmi İran ordusunu sadece kendi halklarına

karşı silahlandırıyor, aynı zamanda Ortadoğu'daki jandarmaları da görevi için de yetiştiriyor.

İran Şahi bu görevi sevinçle kabul etmiş durumda. Bu konuda bir yabancı dergiye verdiği demeçte şöyle diyor : «Biz sadece bölgenin milli mesuliyetlerini üzerimize almış değiliz. Aynı zamanda dünya petrolünün % 60'ını çıkarıldığı bölgemizin korunmasını da üstlenmiş durumdayız. Sadece Japonya petrolünün % 90'ını körfezden (Basra körfezi) alıyor...»

Gerçekten başta İran olmak üzere Basra körfezinde bulunan bir çok Arap emirlikleri dünyanın en önemli petrol bölgeleridir. Emperyalizmin bu bölgedeki en küçük bir demokratik ve anti emperyalist girişime tahammülü yoktur. Bu nedenle İran'ı silahlandırıyor, bölgedeki her türlü girişimini destekliyor.

ABD emperyalizmini arkasına alan Şah Yönetimi Ortadoğu'daki çeşitli ülkelerin içişlerine pervasızca karışmakta ve hatta müdahale etmektedir. Nitekim kurtuluşçu Dofar gerillalarına karşı 10 bini aşkın İran askeri ABD ve İngiliz subayları denetiminde Umman'da savaşmış ve halen bu ülkede üstlenmiş durumdadır.

Şah yönetiminin, Irak'taki Barzani hareketi ve bu hareketin yelnilisiyle de yakından ilişkisi biliniyor. Elinde biriken petrol Dolarlarını Türkiye'ye karşı da bir silah olarak kullanmaya kalkan şahın TIR kamyonları konusundaki tutumu bilindiği gibi gazetelere günlerce konu oldu. Gün geçtikçe palazlanan ve pervasızlaşan şah yönetiminin kanlı parmağını bu suretle Ortadoğunun tüm halkları üzerinde dolandırdığı daha açık ve seçik olarak görülmüyor.

Bunca yoğun faşist baskı ve teröre rağmen İran'lı anti-faşist ve anti-emperyalist güçlerin mücadelesi durmuyor. İran işçi sınıfı partisi TUDEH karşı zor çalışma şartları içinde her geçen gün itibar ve güç kazanıyor. SAVAK'ın girişimlerinin de etkisiyle bölünen İran anti-faşist güçlerinin birleştirilmesi TUDEH'in en önemli uğraşıdır. Bu konuda ileri adımlar atıldığı da parti yetkililerince belirtiliyor.

İran işçi sınıfının direnişi durdurulmuyor. İran işçi sınıfı çeşitli biçimlerdeki eylemini geliştirerek sürdürüyor. Sadece geçtiğimiz Mayıs ayı içinde 30 binden çok işçi, faşist baskı ve teröre karşı yapılan grevlere katıldı.

İran'lı aydınlar ve öğrenciler arasında da anti-faşist ve anti-emperyalist eylem ve dayanışma güçleniyor.

Dünyanın çeşitli ülkelerinde faşist İran rejimi yeriliyor. Birçok kez uluslararası örgütlerce protesto edildi. En son Dünya Af Örgütü ve Dünya Hukukular Örgütü İran'da uygulanan faşist baskı ve terörü sergileyerek protesto ettiler.

Tüm dünyada ilerici, yurtsever anti-emperyalist ve sosyalist güçler İran'daki faşist baskı rejimini protesto ediyorlar.

İran halkı verdiği onurlu ve yiğit mücadelesiyle faşist baskı ve terörden kurtulacaktır. İran ve Ortadoğu halklarının başına emperyalizmin jandarması olarak dikilen şah rejimi de bütün faşist rejimler gibi yerle bir edilecektir.

Sadece ülkelerinde değil, bütün kapitalist ülkelerde ve ülkemizde İran'lı yurtsever güçler SAVAK ve yerli polis güçlerinin işbirliği sonucu ağır bir baskı altındadır. Bu baskı ve teröre karşı çıkmak bütün demokrat, ilerici, sosyalist güçlerin görevidir. Dünyanın dörtbir yanından faşist İran yönetimine zindanlara doldurulan siyasi tutukluların saliverilmesi, işkencenin durdurulması, faşist baskı ve terörün kaldırılması için dayanışma güçlenmektedir.

Anlaşıldığına göre ABD emperyalizmi Ortadoğu'daki menfaatlerinin savunuculuğu için şah yönetimindeki İran'lı bölgenin bir jandarma gücü olarak beslemek ve yetiştirmek istemektedir. Daha bu yüzden bu görev için İran ordusu sananmaktadır. Ve görünen odur ki, Ortadoğu'daki bütün anti-emperyalist ve anti-faşist güçlerin Şah Pehlevi yönetimindeki İran'ı iyice gözlemesi ve hesabı içine alması gerekmektedir.

Viladivostok antlaşmaları sonucu gelişen detant şartlarında emperyalist kamp içinde roller de değişmeye başlamıştır. Bir taraftan ABD ve diğer emperyalist güçlerce desteklenen şah rejimi diğer yandan gelişen anti-emperyalist ve anti-faşist güçler karşısında şişirilmiş bir balon gibidir. Bu balonu patlatmak ve patladığını görmek başta İran halkı olmak üzere tüm Ortadoğu halkları için çok uzun zaman almayacaktır.